24 ธันวาคม 2564

เรียน ผู้จัดการ

สถาบันการเงินเฉพาะกิจทุกแห่ง

ที่ ฝกฉ.(07) ว. 41 /2564 เรื่อง นำส่งประกาศและหนังสือธนาคารแห่งประเทศไทย จำนวน 2 ฉบับ

ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้ออกหลักเกณฑ์กำหนดแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้อย่างยั่งยืน เพื่อให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs) นำไปใช้เป็นกรอบในการพิจารณาดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้แก่ลูกหนี้ รวมทั้งกำหนดมาตรการเพื่อผลักดันให้ SFIs เร่งดำเนินการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถดำเนินการตามพันธกิจได้อย่างยั่งยืน โดยในครั้งนี้ ธปท. เห็นควรออกหลักเกณฑ์กำกับดูแล SFIs จำนวน 2 ฉบับ สรุปสาระสำคัญดังนี้

1. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สกส2. 14/2564 เรื่อง แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอย่างยั่งยืน (ประกาศ ธปท.)

ธปท. กำหนดแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้อย่างยั่งยืน ซึ่งมุ่งเน้นหลักการสำคัญในเรื่องบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการของ SFIs กระบวนการในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ วิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ คุณสมบัติของลูกหนี้และกระบวนการพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ การบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลของ ธปท. ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ SFIs นำไปใช้เป็นกรอบในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะเอื้อให้ SFIs สามารถใช้ดุลยพินิจอย่างระมัดระวังและรอบคอบในการดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้เหมาะสมกับศักยภาพและความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้อย่างแท้จริง โดยประกาศฉบับนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2565 เป็นต้นไป

2. หนังสือ ธปท. ที่ ธปท.ฝกฉ.(07) ว. 1156/2564 เรื่อง แนวทางในการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย (มาตรการปรับปรุงโครงสร้างหนี้อย่างยั่งยืน)

ธปท. สนับสนุนให้ SFIs เร่งแก้ไขหนี้เดิมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน จึงกำหนดแนวทางการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ด้วยวิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ระยะยาวอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงความสามารถในการชำระหนี้ ประมาณการกระแสเงินสดของลูกหนี้ในอนาคต และประโยชน์ที่ลูกหนี้จะได้รับเป็นหลัก

รวมทั้งกำหนดแนวทางการดำเนินการตามหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรอง เพื่อสนับสนุนมาตรการปรับปรุงโครงสร้างหนี้อย่างยั่งยืน รวมทั้งรองรับกรณีที่ SFIs มีความจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ระยะสั้นเป็นการชั่วคราวและเร่งด่วนจากภัยธรรมชาติหรือสถานการณ์ที่ลูกหนี้ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง โดยหนังสือฉบับนี้มีผลบังคับใช้เป็นการชั่วคราวตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2565 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2566

ธปท. จึงขอนำส่งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สกส2. 14/2564 เรื่อง แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอย่างยั่งยืน ลงวันที่ 16 ธันวาคม 2564 ซึ่งได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศและงานทั่วไป เล่ม 138 ตอนพิเศษ 315 ง ลงวันที่ 24 ธันวาคม 2564 และหนังสือ ธปท. ที่ ธปท.ฝกฉ.(07) ว. 1156/2564 เรื่อง แนวทางในการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย (มาตรการปรับปรุงโครงสร้างหนี้อย่างยั่งยืน) มาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

วิเรขา สันตะพันธุ์

(นางวิเรขา สันตะพันธุ์)
ผู้อำนวยการอาวุโส ฝ่ายกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ
ผู้ว่าการแทน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สกส2. 14/2564 เรื่อง แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอย่างยั่งยืน
2. หนังสือ ธปท. ที่ ธปท.ฝกฉ.(07) ว. 1156/2564 เรื่อง แนวทางในการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย (มาตรการปรับปรุงโครงสร้างหนี้อย่างยั่งยืน)

ฝ่ายกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ
โทรศัพท์ 0 2283 6953, 0 2356 7451
อีเมล SFIs-supervision@bot.or.th

ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ สกส2. 14 /2564

เรื่อง แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอย่างยั่งยืน

---

1. เหตุผลในการออกประกาศ

สถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นสถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้นซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อระบบการเงิน ทั้งในด้านการดำเนินการตามพันธกิจตามที่กฎหมายจัดตั้งกำหนด การส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงิน การสนับสนุนการลงทุน และเป็นแหล่งเงินทุนที่สำคัญแก่ประชาชนทั่วไป ผู้ประกอบธุรกิจ หรือกลุ่มลูกหนี้ที่เป็นเป้าหมายตามนโยบายภาครัฐ โดยลูกหนี้บางส่วนของสถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นลูกหนี้ที่มีความเปราะบาง จึงมักได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น ภัยธรรมชาติ โรคระบาด เป็นต้น ที่ส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจและความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ อันทำให้เกิดปัญหาลูกหนี้เสื่อมคุณภาพซึ่งเป็นปัญหาสะสมในระยะยาวได้

นอกจากนี้ ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ช่วงต้นปี 2563 ต่อเนื่องมาถึงปัจจุบันยังคงส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลกในวงกว้างรวมทั้งเศรษฐกิจไทยด้วย และสถานการณ์การแพร่ระบาดดังกล่าวยังมีความไม่แน่นอนสูง อันเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อรายได้และความสามารถในการชำระหนี้คืนของลูกหนี้ยิ่งขึ้น โดยที่ผ่านมาสถาบันการเงินเฉพาะกิจพยายามหาแนวทางในการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบดังกล่าวเพื่อแก้ไขปัญหาการเสื่อมคุณภาพของลูกหนี้ อย่างไรก็ดี มีปัจจัยในหลายมิติที่ต้องนำมาพิจารณาในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบดังกล่าว โดยต้องพิจารณาถึงผลที่อาจกระทบต่อผลประโยชน์ของรัฐด้วย เป็นเหตุให้การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่ผ่านมานั้นอาจไม่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง โดยเน้นบรรเทาภาระของลูกหนี้ในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ เช่น การพักชำระหนี้ การขยายระยะเวลา เป็นต้น เพื่อชะลอการชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ ซึ่งอาจไม่ใช่การปรับปรุงโครงสร้างหนี้อย่างยั่งยืน

ด้วยเหตุผลข้างต้น กระบวนการไกล่เกลี่ยหนี้และการปรับปรุงโครงสร้างหนี้โดยพิจารณาถึงความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้อย่างแท้จริง จะมีส่วนช่วยในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

สกสป40-คส221**01**-256412**16**

คส 221	วันที่ **16** ธ.ค. 2564

อย่างยั่งยืน โดยคณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย[1] ได้พิจารณาถึงความสำคัญของเรื่องดังกล่าว จึงได้กำหนดให้กระบวนการไกล่เกลี่ยหนี้และการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยเฉพาะลูกหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจและลูกหนี้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นวาระแห่งชาติ และมีมติมอบหมายให้กระทรวงการคลัง สมาคมสถาบันการเงินของรัฐ และธนาคารแห่งประเทศไทยร่วมกันพิจารณา เพื่อเสนอแนวทางในการกำหนดกรอบการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เพื่อให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินการอันจะส่งผลให้เกิดการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอย่างยั่งยืน

ในการดำเนินการตามมติของคณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อยข้างต้น สมาคมสถาบันการเงินของรัฐและสถาบันการเงินเฉพาะกิจทุกแห่ง ซึ่งแต่ละแห่งมีความแตกต่างกันตามลักษณะ ขอบเขต และความซับซ้อนของกลุ่มลูกหนี้ ได้หารือร่วมกันเสนอแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เพื่อให้การกำหนดแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอย่างยั่งยืนมีความเหมาะสมและสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกรอบในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ซึ่งสำนักงานเศรษฐกิจการคลังและสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจได้เห็นชอบในหลักการของแนวทางดังกล่าว โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้ออกหลักเกณฑ์เกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอย่างยั่งยืนโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจถือปฏิบัติ ซึ่งมุ่งเน้นให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีกระบวนการพิจารณา การปรับปรุงโครงสร้างหนี้และการควบคุมภายในที่มีความรัดกุมและชัดเจน และให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถนำไปใช้เป็นกรอบในการพิจารณากำหนดระเบียบปฏิบัติเพื่อดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของตน โดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถใช้ดุลยพินิจอย่างระมัดระวังรอบคอบเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพในการดำเนินการไกล่เกลี่ยหนี้และปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้สอดคล้องเหมาะสมกับศักยภาพและความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้อย่างแท้จริง ซึ่งจะมีส่วนทำให้ลูกหนี้สามารถดำเนินธุรกิจหรือใช้ชีวิตประจำวันได้ต่อไป

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 120 แห่งพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบคำสั่งกระทรวงการคลังที่ 433/2558 เรื่อง มอบหมายให้ธนาคารแห่งประเทศไทยกำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ลงวันที่ 2 เมษายน 2558 ธนาคารแห่งประเทศไทยโดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกหลักเกณฑ์เกี่ยวกับแนวทางการปรับปรุง

[1] นายกรัฐมนตรีได้อาศัยอำนาจตามมาตรา 11 (6) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 มีคำสั่งที่ 157/2564 แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับการแก้ไขหนี้สินของประชาชนรายย่อย โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อแก้ไขสถานการณ์หนี้ครัวเรือนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นระบบและเป็นธรรม

โครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอย่างยั่งยืน เพื่อให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจถือปฏิบัติตามที่กำหนดในประกาศฉบับนี้

3. แนวนโยบายที่ยกเลิก

แนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทย เรื่อง การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ลงวันที่ 2 กันยายน 2562

4. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย และบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม

5. เนื้อหา

5.1 คำจำกัดความ

ในประกาศฉบับนี้

“สถาบันการเงินเฉพาะกิจ” หมายความว่า สถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย และบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม

“ลูกหนี้” หมายความว่า ลูกหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ และให้หมายความรวมถึงผู้ค้ำประกันของลูกหนี้ และเจ้าของทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันของลูกหนี้ด้วย

“ภาระหนี้” หมายความว่า ภาระหนี้ตามสิทธิเรียกร้อง ได้แก่ เงินต้น ดอกเบี้ยหรือกำไรสินเชื่อ (กรณีธุรกิจทางการเงินตามหลักศาสนาอิสลาม) ค้างรับที่บันทึกรับรู้ในงบการเงินแล้ว (on book) ดอกเบี้ยค้างรับที่ยังไม่บันทึกรับรู้ในงบการเงิน (off book) และค่าธรรมเนียม เงินทดรองจ่ายต่าง ๆ ที่ได้จ่ายแทนลูกหนี้ไปก่อน

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

“ผู้บริหารระดับสูง” หมายความว่า ผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงินเฉพาะกิจตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

“การปรับปรุงโครงสร้างหนี้” (Debt Restructuring: DR) หมายความว่า การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่เกิดจากความเสี่ยงด้านเครดิตของลูกหนี้ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งแบ่งเป็น

(1) การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้ที่ยังไม่ด้อยคุณภาพ (non-NPL) ซึ่งเป็นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในลักษณะเชิงป้องกัน (pre-emptive) ตั้งแต่เริ่มมีสัญญาณของการมีปัญหาในการชำระหนี้ โดยลูกหนี้ยังไม่เป็นหนี้ที่ด้อยคุณภาพ (NPL)

(2) การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้ที่ด้อยคุณภาพ (NPL) ถือเป็นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา (Troubled Debt Restructuring: TDR)

5.2 หลักการทั่วไป

ธนาคารแห่งประเทศไทยออกแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจพิจารณาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายในการดำเนินการหรือถือปฏิบัติเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้แก่ลูกหนี้อย่างยั่งยืน โดยมีหลักการสำคัญ ดังนี้

5.2.1 ลูกหนี้ได้ประโยชน์จากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยมีภาระการชำระหนี้ที่เหมาะสมกับศักยภาพและความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้อย่างแท้จริง เพื่อให้ลูกหนี้สามารถดำเนินธุรกิจหรือใช้ชีวิตประจำวันได้ต่อไป

5.2.2 สถาบันการเงินเฉพาะกิจได้รับประโยชน์จากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้เมื่อเทียบกับการดำเนินการตามกระบวนการแก้ไขหนี้ในปัจจุบัน หรือการดำเนินคดีหรือบังคับคดีกับลูกหนี้ รวมทั้งช่วยบรรเทาการเสื่อมค่าสินทรัพย์ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจอันจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจและสังคมโดยรวมของประเทศต่อไป

5.2.3 การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ต้องไม่มีลักษณะเป็นการเอื้อประโยชน์หรือแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายแก่กรรมการ ผู้บริหารระดับสูง ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว กิจการที่บุคคลดังกล่าวหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวมีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง หรือผู้อื่น รวมทั้งต้องไม่มีลักษณะเกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (conflict of interest)

5.2.4 สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องมีแนวทางในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้โดยมีระบบการบริหารความเสี่ยง มีกระบวนการพิจารณา มีระบบการควบคุมภายใน และกระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีความรัดกุมและชัดเจน รวมทั้งต้องกำหนดระดับความเสี่ยงที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจจะยอมรับได้ ทั้งนี้ แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักเกณฑ์อื่นใดในการกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทย

ทั้งนี้ กรณีธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย ให้ปฏิบัติตามหลักการและแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยให้คำนึงถึงความสอดคล้องกับหลักศาสนาอิสลามด้วย

5.3 บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของคณะกรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

คณะกรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจมีหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำกับดูแลให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจดำเนินการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้และปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้แก่ลูกหนี้อย่างยั่งยืน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

5.3.1 การกำหนดนโยบายและการกำกับดูแลการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

(1) อนุมัตินโยบายและมาตรการการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการกำกับความเสี่ยงและคณะกรรมการตรวจสอบของสถาบันการเงินเฉพาะกิจก่อนเสนอให้คณะกรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจพิจารณาอนุมัติ

(2) ทบทวนและประเมินประสิทธิภาพของนโยบาย กระบวนการ และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้อย่างยั่งยืน อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญ

(3) กำกับดูแลให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีกลไกในการบริหารความเสี่ยงและมีการควบคุมภายใน (internal control) รวมถึงมีการติดตามและตรวจสอบตามหลักการแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบ 3 ระดับ (three lines of defense) เพื่อให้กระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้มีประสิทธิผล เป็นไปตามกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของทางการ หลักเกณฑ์และคำสั่งการของธนาคารแห่งประเทศไทย รวมทั้งข้อบังคับภายในของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

(4) กำกับดูแลให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจจัดทำรายงานสรุปความคืบหน้าการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ รวมถึงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้โดยการพิจารณาลดภาระการชำระหนี้ตามสิทธิเรียกร้อง โดยให้เสนอรายงานต่อคณะกรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจทราบเป็นประจำอย่างน้อยทุกไตรมาส เว้นแต่ในกรณีที่มีรายการที่มีนัยสำคัญต่องบการเงินหรือสูงกว่าเพดานความเสี่ยง (risk limit) ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ควรกำหนดให้จัดทำรายงานและเสนอต่อคณะกรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจโดยมีความถี่มากกว่าไตรมาสละ 1 ครั้งก็ได้

5.3.2 การกำหนดอำนาจอนุมัติในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

(1) กำหนดอำนาจอนุมัติการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ โดยอาจมอบหมายให้คณะกรรมการชุดย่อย หรือผู้บริหารของสถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติ หรือกำหนดอำนาจอนุมัติร่วม รวมทั้งกำหนดให้ผู้รับมอบอำนาจอนุมัติดังกล่าวรายงานผลการดำเนินการให้คณะกรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจทราบ อย่างไรก็ดี สำหรับลูกหนี้ที่เป็นบุคคลตามข้อ 5.2.3 ข้างต้น รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว กิจการที่บุคคลดังกล่าวหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าวมีผลประโยชน์เกี่ยวข้อง กำหนดให้คณะกรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจเป็นผู้พิจารณาอนุมัติการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ดังกล่าว

(2) การกำหนดวงเงินอนุมัติในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้พิจารณาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ภาระหนี้รวม จำนวนเงินที่พิจารณาลดภาระการชำระหนี้ตามสิทธิเรียกร้องให้แก่ลูกหนี้ เป็นต้น

(3) ในการพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ผู้มีส่วนได้เสียในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ดังกล่าวต้องไม่มีส่วนร่วมในการพิจารณาหรืออนุมัติการปรับปรุงโครงสร้างหนี้รายดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้เกิดการกระทำเพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือพวกพ้อง หรือเกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ (conflict of interest)

5.3.3 การจ้างที่ปรึกษาทางการเงินเพื่อให้ความเห็นในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

สถาบันการเงินเฉพาะกิจอาจว่าจ้างที่ปรึกษาทางการเงินที่มีความชำนาญเพื่อให้ความเห็นประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจหรือคณะกรรมการอื่นที่ได้รับมอบหมายเพื่อประกอบการพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจเห็นสมควร ทั้งนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องกำหนดขอบเขตงานและคุณสมบัติของที่ปรึกษาทางการเงินไว้ให้ชัดเจน โดยอย่างน้อยควรครอบคลุมทุกข้อดังต่อไปนี้

(1) ขอบเขตงานที่ปรึกษาทางการเงิน รวมถึงแนวทางในการพิจารณาคัดเลือก

(2) ประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญของที่ปรึกษาทางการเงินในด้านที่เป็นประโยชน์ต่อการให้คำปรึกษาในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

(3) เป็นที่ปรึกษาทางการเงินที่ได้รับความเห็นชอบจากหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแล เช่น สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เป็นต้น

5.4 กระบวนการในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

สถาบันการเงินเฉพาะกิจต้องดำเนินการตามกระบวนการในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ รายละเอียดตาม**เอกสารแนบ 1**

5.5 วิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

สถาบันการเงินเฉพาะกิจควรพิจารณาวิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้แก่ลูกหนี้แต่ละรายตามความสามารถในการชำระหนี้ ลักษณะของลูกหนี้ ความเสี่ยง และความซับซ้อนของธุรกรรมสินเชื่อ โดยในทางปฏิบัติวิธีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ สามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

5.5.1 การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้แก่ลูกหนี้โดยกำหนดเงื่อนไขในการช่วยลดภาระการจ่ายชำระหนี้ของลูกหนี้ที่มากกว่าการขยายระยะเวลาการชำระหนี้เพียงอย่างเดียว (restructuring) เช่น

(1) การลดอัตราดอกเบี้ยตามสัญญา ซึ่งทำให้อัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง (effective interest rate: EIR) ลดลง หรืออัตราดอกเบี้ยเฉลี่ยตามสัญญาลดลง การลดดอกเบี้ยค้างชำระที่ยังไม่รับรู้เป็นรายได้ในงบการเงิน เมื่อลูกหนี้สามารถชำระหนี้ได้ตามเงื่อนไขที่กำหนด

(2) การเปลี่ยนลำดับการตัดชำระหนี้ เช่น ตัดชำระเงินต้นก่อนดอกเบี้ย เป็นต้น

(3) การรับโอนสินทรัพย์เพื่อชำระหนี้

(4) การรับทุนของลูกหนี้ที่เกิดจากการแปลงหนี้เป็นทุน (ถ้ามี)

(5) การปรับลักษณะของหนี้จากหนี้ระยะสั้นเป็นหนี้ระยะยาวร่วมกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้วิธีอื่นที่ช่วยลดภาระการจ่ายชำระหนี้ของลูกหนี้

(6) การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ร่วมกับการให้สินเชื่อเพิ่มเติมแก่ลูกหนี้

(7) การลดภาระการชำระหนี้ตามสิทธิเรียกร้อง

5.5.2 การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ให้แก่ลูกหนี้โดยการขยายระยะเวลาเพียงอย่างเดียว โดยไม่มีการลดภาระการจ่ายชำระหนี้ของลูกหนี้ (rescheduling) เช่น

(1) การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ภายใต้เงื่อนไขอัตราดอกเบี้ยตามสัญญาเดิม เช่น การลดค่างวดหรือขยายระยะเวลาการชำระหนี้ เป็นต้น

(2) การให้ระยะเวลาปลอดหนี้เงินต้นและ/หรือ ดอกเบี้ย (grace period)

(3) การปรับลักษณะของหนี้จากหนี้ระยะสั้นเป็นหนี้ระยะยาว

5.6 คุณสมบัติของลูกหนี้และกระบวนการพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ด้วยวิธีลดภาระการชำระหนี้ตามสิทธิเรียกร้อง

กรณีสถาบันการเงินเฉพาะกิจพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ด้วยวิธีการลดภาระการชำระหนี้ตามสิทธิเรียกร้องตามข้อ 5.5.1 (7) เพื่อให้สอดคล้องกับศักยภาพและความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจแต่ละแห่ง ซึ่งลูกหนี้มีลักษณะ ขอบเขต และความซับซ้อนแตกต่างกัน สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถหารือร่วมกันกับสมาคมสถาบันการเงินของรัฐในการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ เพื่อให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีความชัดเจน มีความโปร่งใส และมีประสิทธิผลในการบริหารจัดการหนี้

5.7 การบริหารความเสี่ยง และการควบคุมภายใน

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจจัดให้มีการบริหารความเสี่ยง การควบคุมภายใน และการตรวจสอบและติดตาม ตามหลักการแบ่งแยกหน้าที่ความรับผิดชอบ 3 ระดับ (three lines of defense) เพื่อให้มีกลไกการตรวจสอบถ่วงดุลที่ชัดเจนและเหมาะสม (check and balance) ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้แก่ลูกหนี้อย่างยั่งยืน

5.8 การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแล

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจพึงปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลอื่นของธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ด้วย รายละเอียดตาม**เอกสารแนบ 2**

5.9 การรายงานข้อมูลต่อธนาคารแห่งประเทศไทย

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจรายงานข้อมูลการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในชุดข้อมูลการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ (Debt Restructuring Detail: DS_DRD) ต่อธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นรายเดือน ภายใน 1 เดือน นับจากวันสิ้นเดือน เพื่อประโยชน์ในการติดตามข้อมูลการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

6. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2565

ประกาศ ณ วันที่ 16 ธันวาคม 2564

(นายเศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ)
ผู้ว่าการ
ธนาคารแห่งประเทศไทย

ฝ่ายกำกับและตรวจสอบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ
โทรศัพท์ 02 283 6953, 02 283 5824
อีเมล SFIs-supervision@bot.or.th

เอกสารแนบ 1

กระบวนการในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

1. หลักเกณฑ์

1.1 การกำหนดนโยบายและมาตรการในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

สถาบันการเงินเฉพาะกิจจะต้องดำเนินการ ดังนี้

(1) กำหนดนโยบายและมาตรการในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ไว้อย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ โดยผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการเงินเฉพาะกิจจะต้องมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและมาตรการ

(2) นโยบายและมาตรการจะต้องครอบคลุมแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ทั้งกระบวนการ ได้แก่ การกำหนดวัตถุประสงค์ การคัดเลือกลูกหนี้ แนวทางในการวิเคราะห์ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ และโอกาสที่คาดว่าจะได้รับเงินจากลูกหนี้ โดยกำหนดกระบวนการต่าง ๆ ให้ครอบคลุมขั้นตอนที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการติดตามดูแล การรายงานผลการปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และนโยบายทางด้านบัญชีที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

(3) กำหนดระเบียบวิธีปฏิบัติเป็นลายลักษณ์อักษรเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ การอนุมัติ การรายงาน และการติดตามดูแลที่ชัดเจน รวมทั้งกำหนดแผนการปฏิบัติงาน (action plan) ในขั้นตอนต่าง ๆ ให้ครบถ้วนสมบูรณ์

(4) ต้องทบทวนนโยบาย มาตรการ และระเบียบวิธีปฏิบัติดังกล่าวเป็นประจำอย่างน้อยปีละครั้ง หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงที่มีนัยสำคัญ และจัดเก็บนโยบาย มาตรการ และระเบียบวิธีปฏิบัติดังกล่าวพร้อมกับเอกสารหลักฐานที่นำมาใช้ประกอบการพิจารณาทบทวนนโยบาย มาตรการ และระเบียบวิธีปฏิบัติดังกล่าวไว้ที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจ โดยสถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถจัดเก็บในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถตรวจสอบได้

(5) จัดตั้งหน่วยงานหรือกลุ่มเจ้าหน้าที่ซึ่งมีประสบการณ์ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และเป็นอิสระจากเจ้าหน้าที่สินเชื่อที่ดูแลลูกหนี้รายนั้น เพื่อทำหน้าที่ปฏิบัติงานตามกระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามระเบียบวิธีปฏิบัติที่กำหนดในข้อ (3) หรืออาจให้สถาบันการเงินอื่นหรือบุคคลที่สามที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้เป็นผู้ทำหน้าที่นั้นก็ได้ ยกเว้นในกรณีที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจมีบุคลากรจำกัด อนุโลมให้เจ้าหน้าที่สินเชื่อทำหน้าที่ตามกระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้ แต่ต้องทำตามระเบียบวิธีปฏิบัติที่กำหนดไว้ในข้อ (3) โดยเคร่งครัด

1.2 กระบวนการปฏิบัติงานและการจัดทำเอกสารประกอบ

ในการจัดทำกระบวนการ แผนการปฏิบัติงานและเอกสารที่เกี่ยวข้องในแต่ละขั้นตอน ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจถือปฏิบัติ ดังนี้

(1) ขั้นตอนการวิเคราะห์และการจัดทำเอกสารเมื่อมีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ต้องมีการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ลูกหนี้และเอกสารที่เกี่ยวข้องประกอบการพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ดังนี้

(1.1) สาเหตุที่หนี้มีปัญหาและเหตุผลที่มีการจ่ายชำระดอกเบี้ย และ/หรือ เงินต้นล่าช้ากว่ากำหนด

(1.2) ความรุนแรงของปัญหาและความเสี่ยงทางด้านการเงินของลูกหนี้ โดยพิจารณาจากข้อมูลแสดงฐานะและผลการดำเนินงาน และประมาณการทางการเงิน แล้วแต่กรณี รวมทั้งการประเมินสถานการณ์ทางการตลาด ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่จำเป็นและเกี่ยวข้องกับฐานะและการดำเนินงานของลูกหนี้

(1.3) การพิจารณาแนวโน้มและความสามารถที่ลูกหนี้จะดำเนินธุรกิจต่อไปได้ในอนาคต และการคาดการณ์เกี่ยวกับการรับชำระหนี้คืนเต็มจำนวนทั้งเงินต้นและดอกเบี้ย ในกรณีที่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และกรณีที่ไม่มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

(1.4) การประเมินคุณภาพการบริหารของลูกหนี้ โดยมุ่งเน้นประสิทธิภาพขององค์กร ในกรณีที่จำเป็นอาจต้องมีการปรับโครงสร้างองค์กรใหม่ เช่น การเปลี่ยนโครงสร้างผู้ถือหุ้น กรรมการ ผู้บริหาร การจัดระบบการบริหารใหม่ เป็นต้น

(1.5) ความครบถ้วนและความน่าเชื่อถือของเอกสารหลักฐานประกอบการพิจารณาปรับปรุงโครงสร้างหนี้

(1.6) การประเมินมูลค่าหลักประกัน (ถ้ามี) ตามแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการประเมินราคาหลักประกันและอสังหาริมทรัพย์รอการขายที่ได้มาจากการรับชำระหนี้ การประกันการให้สินเชื่อ หรือที่ซื้อจากการขายทอดตลาดของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

(1.7) แนวคิดหรือสมมติฐานเกี่ยวกับการประมาณการกระแสเงินสด ซึ่งควรตั้งอยู่บนสมมติฐานและความเป็นไปได้ที่มีความสมเหตุสมผล รวมทั้งเปรียบเทียบกับภาระหนี้ที่มีอยู่ ทั้งนี้ ในการประมาณการกระแสเงินสดข้างต้น ไม่ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจนำกระแสเงินสดที่ยังไม่มีความแน่นอนว่าจะได้รับ เช่น เงินต้นหรือสิทธิในการปรับเพิ่มอัตราดอกเบี้ย หากกิจการของลูกหนี้ฟื้นตัวขึ้น สิทธิในการแปลงสภาพของหุ้นกู้แปลงสภาพ เป็นต้น มารวมในการคำนวณมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสด

(1.8) การพิจารณาข้อสรุป และการอนุมัติเกี่ยวกับเงื่อนไขผ่อนปรนที่ควรให้ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เช่น การลดอัตราดอกเบี้ย การลดเงินต้น การลดดอกเบี้ยที่ลูกหนี้ค้างชำระ และการขยายระยะเวลาการชำระหนี้ เป็นต้น ทั้งนี้ เงื่อนไขดังกล่าวจะต้องสอดคล้องกับอายุโครงการของลูกหนี้ (economic life) หรือระยะเวลาการให้บริการของโครงการลูกหนี้ รวมทั้งสอดคล้องกับความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้ และช่วยทำให้ฐานะการเงินของลูกหนี้ดีขึ้นจนมีความสามารถจ่ายชำระหนี้คืนภายใต้เงื่อนไขที่มีการปรับปรุงใหม่ได้ตลอดไป

(1.9) ตารางแสดงการชำระหนี้คืนหลังการปรับปรุงเงื่อนไขการชำระหนี้ที่สอดคล้องกับความสามารถชำระหนี้ของลูกหนี้

(1.10) รายละเอียดเงื่อนไขทางการเงินต่าง ๆ และเงื่อนไขอื่น ๆ ในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เช่น การห้ามจ่ายเงินปันผล การห้ามลดทุน เพื่อให้ผู้ถือหุ้นเดิมรับภาระในส่วนนี้ก่อนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ การให้เพิ่มทุน การสงวนสิทธิสำหรับการปรับอัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นตามความสามารถในการจ่ายชำระหนี้ของลูกหนี้ เป็นต้น

(1.11) เอกสารหลักฐานและสัญญาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ครบถ้วนและมีผลสมบูรณ์ตามกฎหมาย

(1.12) กรณีมีการให้กู้ยืมเงินเพิ่มเติมภายหลังการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจจะต้องระบุวัตถุประสงค์ของการใช้เม็ดเงินใหม่อย่างชัดเจน ซึ่งจะต้องไม่ใช่การนำเม็ดเงินใหม่ที่กู้เพิ่มมาใช้เพื่อชำระหนี้เดิม

(2) ขั้นตอนการติดตามผลหลังการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ต้องจัดให้มีระบบการติดตามลูกหนี้ภายหลังการปรับปรุงโครงสร้างหนี้อย่างใกล้ชิดเป็นพิเศษ เพื่อให้แน่ใจได้ว่าลูกหนี้จะสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญาใหม่ได้ เช่น

(2.1) กำหนดให้มีการจัดทำรายงานความคืบหน้าเสนอผู้บริหาร โดยรายงานนี้จะต้องแสดงถึงพัฒนาการล่าสุด แผนการปฏิบัติงานที่ทำอยู่ในปัจจุบัน และแนวโน้มที่จะได้รับชำระหนี้คืนในที่สุด

(2.2) กำหนดให้ลูกหนี้จัดส่งข้อมูลแสดงฐานะและผลการดำเนินงาน รวมทั้งต้องรายงานผลการปฏิบัติตามเงื่อนไขทางการเงินต่าง ๆ เช่น การห้ามจ่ายเงินปันผล การลดทุน การเพิ่มทุน เป็นต้น

(2.3) กำหนดวิธีการแก้ไขปัญหาลูกหนี้ที่ไม่สามารถจ่ายชำระหนี้ตามสัญญาหรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

(2.4) ต้องประเมินคุณภาพหนี้ของลูกหนี้อย่างน้อยปีละครั้งหลังการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

ทั้งนี้ กระบวนการปฏิบัติงานและการจัดทำเอกสารประกอบข้างต้น ต้องระบุบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบของฝ่ายงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน โดยเฉพาะหน่วยงานกำกับภายใน (second line of defense) ต้องมีบทบาทในการทบทวนการปฏิบัติตามกระบวนการปฏิบัติงานและให้ความเห็นเกี่ยวกับกระบวนการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ดังกล่าว เพื่อให้ผู้บริหารระดับสูงและคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปประกอบการพิจารณาแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (risk appetite) อย่างมีประสิทธิผล เป็นไปตามกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

2. วิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

2.1 สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ถือปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชี (TAS) และมาตรฐานการรายงานทางการเงิน (TFRS) ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเครื่องมือทางการเงิน (TFRS 9) แล้ว ให้ใช้วิธีปฏิบัติทางบัญชีในส่วนที่เกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามที่กำหนดในมาตรฐานการบัญชีหรือมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชี และประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงินโดยอนุโลม

2.2 สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ยังไม่ได้ถือปฏิบัติตาม TFRS 9 ให้ใช้วิธีปฏิบัติทางบัญชีในส่วนที่เกี่ยวกับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ตามที่กำหนดในหลักเกณฑ์เรื่องการบัญชีสำหรับการปรับโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหาที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด แนบท้ายประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการจัดทำบัญชีและรายงานการเงินของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ และการรับรู้รายได้ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยข้อกำหนดเกี่ยวกับการบัญชี

ทั้งนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ยังไม่ได้ถือปฏิบัติตาม TFRS 9 อาจประเมินส่วนสูญเสียสำหรับลูกหนี้ประเภทอุปโภคบริโภคที่มีปัญหาที่ได้รับการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เช่น ลูกหนี้บัตรเครดิต ลูกหนี้เช่าซื้อ เป็นต้น โดยการจัดกลุ่มลูกหนี้รวมกัน โดยใช้วิธีสถิติ หรืออาจถือปฏิบัติตามวิธีที่กล่าวในวิธีปฏิบัติทางบัญชีก็ได้

2.3 เมื่อได้มีการปรับปรุงโครงสร้างหนี้แล้ว ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ยังไม่ได้ถือปฏิบัติตาม TFRS 9 จัดชั้นและกันเงินสำรองสำหรับลูกหนี้รายนั้น ๆ ตามประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ

3. การกำกับดูแล

ในกรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นว่า การปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้รายใดอาจมีเจตนาเพื่อชะลอปัญหาการจัดชั้นสินทรัพย์และการกันเงินสำรอง หรือหลีกเลี่ยงการระงับรับรู้ดอกเบี้ยค้างรับเป็นรายได้ หรือหลีกเลี่ยงหลักเกณฑ์การกำกับดูแลอื่นของธนาคารแห่งประเทศไทย หรือมิได้มีการจัดทำเอกสารและการวิเคราะห์ฐานะและความสามารถในการชำระหนี้อย่างถูกต้อง

หรือเป็นที่เห็นได้โดยชัดเจนว่าลูกหนี้จะไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ได้ หรือมีการดำเนินการใด ๆ ที่ไม่ได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดขึ้น ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจพิจารณาสั่งการให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจเปลี่ยนสถานะการจัดชั้นของลูกหนี้รายนั้น และให้กันเงินสำรองให้เพียงพอ หรือสั่งให้ระงับการรับรู้รายได้ รวมทั้งให้ยกเลิกการบันทึกรายการดอกเบี้ยค้างรับที่บันทึกบัญชีไปแล้วด้วยก็ได้

4. การจัดทำและจัดเก็บเอกสารหลักฐาน

ให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจสามารถจัดทำและจัดเก็บเอกสารหลักฐานที่นำมาใช้ประกอบการพิจารณา วิเคราะห์ ปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ตลอดจนติดตามผลหลังการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และการบันทึกบัญชีที่เกี่ยวข้องไว้ที่สถาบันการเงินเฉพาะกิจในรูปแบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้ธนาคารแห่งประเทศไทยสามารถตรวจสอบได้

เอกสารแนบ 2

หลักเกณฑ์การกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง

1. ประกาศ ธปท. ที่ สกส. 12/2562 เรื่อง ธรรมาภิบาลของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ
2. แนวนโยบาย ธปท. เรื่อง การประเมินราคาหลักประกันและอสังหาริมทรัพย์รอการขายที่ได้มาจากการรับชำระหนี้ การประกันการให้สินเชื่อ หรือที่ซื้อจากการขายทอดตลาดของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ
3. ประกาศ ธปท. ที่ สกส. 23/2562 เรื่อง หลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันเงินสำรองของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ
4. ประกาศ ธปท. ที่ สกส. 25/2562 เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจที่ประกอบธุรกิจทางการเงินตามหลักการของศาสนาอิสลาม
5. ประกาศ ธปท. ที่ สกส. 26/2562 เรื่อง ข้อกำหนดเกี่ยวกับการบันทึกบัญชีของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ
6. ประกาศ ธปท. ที่ สกส. 27/2562 เรื่อง การจัดทำและการประกาศงบการเงินของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ
7. ประกาศ ธปท. ที่ สกส. 28/2562 เรื่อง หลักเกณฑ์การกำกับดูแลธุรกรรมนโยบายรัฐ (Public Service Account : PSA)
8. แนวปฏิบัติ ธปท. เรื่อง การกำกับการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Compliance)
9. แนวปฏิบัติ ธปท. เรื่อง การปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Internal Audit)
10. หลักเกณฑ์อื่นใดที่ ธปท. อาจพิจารณากำหนดให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจถือปฏิบัติเพิ่มเติม